

UZASADNIENIE

I. R. (1) z domu B. została skazana prawomocnymi wyrokami:

I. Sądu Rejonowego w Słupsku z dnia 15 kwietnia 2008 roku w sprawie XIII K 1661/05 za przestępstwo z art. 276 k.k. w zw. z art. 12 k.k. popełnione w okresie od 26 stycznia 2005 r. do 1 września 2005 r. na karę 40 stawek dziennych grzywny po 20 zł każda stawka; dnia 13 lipca 2009 roku karę grzywny wykonano,

II. Sądu Rejonowego Poznań-Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu z dnia 1 kwietnia 2010 roku w sprawie VT Ks 35/08, za przestępstwa skarbowe:

- z art. 56 § 2 kies w zw. z art. 9 § 3 kies popełnione w dniu 3 kwietnia 2006 roku na karę 120 stawek dziennych grzywny po 75 zł każda stawka,

- z art. 61 § 1 kies w zw. z art. 9 § 3 kies na karę 40 stawek dziennych grzywny po 75 zł każda stawka,

- z art. 83 § 1 kks na karę 40 stawek dziennych grzywny po 75 zł każda stawka przy czym orzeczone kary grzywny sprowadzono do kary łącznej 200 stawek dziennych grzywny po 75 zł każda stawka; postanowieniem z dnia 6 marca 2015 r. karę grzywny zamieniono na karę pozbawienia wolności,

III. Sądu Rejonowego w Pile z dnia 19 stycznia 2011 roku w sprawie II K 732/10, za przestępstwa:

- z art. 270 § 1 kk popełnione w dniu 24 października 2006 roku na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności,

- z art. 270 § 1 kk popełnione w dniu 6 listopada 2006 roku na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności, przy czym orzeczone kary pozbawienia wolności sprowadzono do kary łącznej 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat próby,

IV. Sądu Rejonowego w Wągrowcu z dnia 12 czerwca 2012 roku w sprawie II K 3/12, za przestępstwa skarbowe:

- z art. 56 § 2 w zw. z § 1 kks i art. 9 § 3 kks popełnione w dniach 26 stycznia 2006 roku oraz 3 kwietnia 2006 r. na karę 40 stawek dziennych grzywny po 60 zł każda stawka, dnia 19 sierpnia 2014 roku wykonano karę grzywny,

- z art. 76 § 1 kks w zw. z art. 6 § 2 kks i art. 9 § 3 kks popełnione w dniu 25 sierpnia 2008 roku na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat próby,

V. Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 15 czerwca 2012 roku w sprawie III K 309/10 za przestępstwo z art. 270 § 1 kk i art. 271 § 3 kle w zw. z art. 21 § 2 kk i art. 297 § 1 kk i art. 13 § 1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 lek w zw. z art. 65 § 1 kk i w zw. z art. 12 kk popełnione w okresie od 11 sierpnia 2008 r. do 21 października 2008 r. na karę 2 lat pozbawienia wolności oraz karę 200 stawek dziennych grzywny po 20 zł każda stawka, dnia 2 marca 2016 r. wykonano karę grzywny,

VI. Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 18 lipca 2012 roku w sprawie III K 193/10 za przestępstwa:

- z art. 258 § 1 kk popełnione w okresie od lipca 2007 r. do 15 czerwca 2009 r. na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności,

- z art. 270 § 1 kk, art. 271 § 3 kk, art. 297 § 1 kk i art. 13 § 1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 65 § 1 kk popełnione w bliżej nieustalonym okresie, jednak nie później niż w dniu 19 lipca 2007 r. na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności i karę 80 stawek dziennych grzywny po 70 zł każda stawka,

- ciąg dwóch przestępstw z art. 271 § 3 kk, art. 297 § 1 kk, art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 65 § 1 kk popełnionych w dniu 9 listopada 2007 r. i 12 listopada 2007 r. na karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności i karę 150 stawek dziennych grzywny po 70 zł każda stawka,

- art. 271 § 3 kk, art. 297 § 1 kk, art. 286 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 65 § 1 kk popełnione w dniu 26 listopada 2007 r. na karę 1 roku pozbawienia wolności i karę 50 stawek dziennych grzywny po 70 zł każda stawka,

- z art. 270 § 1 kk, art. 271 § 3 kk, art. 297 § 1 kk, art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 65 § 1 kk popełnione w dniu 15 listopada 2007 r. na karę 2 lat pozbawienia wolności i karę 130 stawek dziennych grzywny po 70 zł każda stawka,

- art. 286 § 1 kk w zw. z art. 65 § 1 kk popełnione w dniu 23 listopada 2007 r. na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności i karę 50 stawek dziennych grzywny po 70 zł każda stawka,

- z art. 270 § 1 kk, art. 297 § 1 kk, art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 w zw. z art. 11 § 2 k.l. w zw. z art. 65 § 1 kk popełnione w dniu 18 stycznia 2008 r. na karę 2 lat pozbawienia wolności i karę 130 stawek dziennych grzywny po 70 zł każda stawka,

- z art. 270 § 1 kk, art. 271 § 3 kk, art. 297 § 1 kk i art. 13 § 1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 k.k. i art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 65 § 1 kk popełnione w dniu 5 lutego 2008 r. na karę 2 lat pozbawienia wolności i karę 130 stawek dziennych grzywny po 70 zł każda stawka,

- art. 291 § 1 kk w zw. z art. 65 § 1 kk popełnione w okresie 5 czerwca 2008 r. - 8 stycznia 2010 r. na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności i karę 50 stawek dziennych grzywny po 70 zł każda stawka,

- z art. 270 § 1 kk, art. 271 § 3 kk, art. 297 § 1 kk, art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 65 § 1 kk popełnione w dniu 11 czerwca 2008 r. na karę 2 lat pozbawienia wolności i karę 130 stawek dziennych grzywny po 70 zł każda stawka,

- ciąg dwóch przestępstw z art. 271 § 3 kk, art. 297 § 1 kk, art. 286 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 65 § 1 kk popełnionych w dniu 25 sierpnia 2008 r. na karę 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności i karę 80 stawek dziennych grzywny po 70 zł każda stawka,

- z art. 270 § 1 kk, art. 271 § 3 kk, art. 297 § 1 kk, art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 popełnione w dniu 18 września 2008 r. na karę 2 lat pozbawienia wolności i karę 180 stawek dziennych grzywny po 70 zł każda stawka, przy czym kary pozbawienia wolności i grzywny sprowadzono do kary łącznej 5 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz kary łącznej 450 stawek dziennych grzywny po 70 zł każda stawka.

VII. Wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 14 stycznia 2016 roku sygn. akt III K 225/15 połączono kary pozbawienia wolności orzeczone wyżej wymienionymi wyrokami V i VI i orzeczono karę łączną 5 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności oraz połączono kary grzywny orzeczone wyżej wymienionymi wyrokami I, III, IV i VI i orzeczono karę łączną 600 stawek dziennych grzywny po 10 zł każda stawka zaliczając na jej poczet grzywny wykonane w sprawach wymienionych w pkt I, III i IV.

VIII. Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 6 maja 2016 roku w sprawie XVI K 150/12 za ciąg trzech przestępstw z art. 297 § 1 kk i art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk oraz przestępstwa z art. 270 § 1 kk i art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk i art. 297 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk popełniony w dniach 30 marca 2007 roku, 7 grudnia 2007 roku i 28 lutego 2008 roku oraz w okresie od 17 do 21 grudnia 2007 roku i od 16 stycznia 2008 roku do 4 czerwca 2008 roku na karę 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Wyrokiem łącznym z 10 kwietnia 2017r., sygn. akt XVI K 266/16 Sąd Okręgowy w Poznaniu na podstawie art. 85 k.k., 86 § 1 k.k. i 89 § 1a k.k. połączył kary pozbawienia wolności wymierzone skazanej w wyrokach wyżej opisanych w pkt. III, IV, VII i VIII i wymierzył karę łączną w wysokości 10 lat pozbawienia wolności a nadto połączył grzywny orzeczone w wyrokach opisanych w pkt. II i VII i wymierzył skazanej karę łączną 600 stawek dziennych grzywny, po 10 zł stawka.

Na podstawie art. 577 k.p.k. na poczet kary łącznej pozbawienia wolności zaliczył skazanej okres pozbawienia wolności od dnia 23 marca 2016r. oraz zwolnił ją od ponoszenia kosztów postępowania.

Od wyroku tego apelację wniósł obrońca skazanej zarzucając:

a) na podstawie art 427 § 1 k.p.k. w zw. z art. 438 pkt 3) k.p.k, naruszenie przepisów postępowania tj, art. 410 k.p.k. polegające na pominięciu przez sąd wynikających z materiału dowodowego i mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia okoliczności co do przebiegu postępowania wykonawczego wobec skazanej I. R. (2) w sprawie Sądu Rejonowego w Pile o sygn. akt II K 732/10 i w konsekwencji błędnym przyjęciu, iż orzeczona wydanym w tej sprawie wyrokiem kara 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 5 lat mogła być jeszcze wykonana, w następstwie czego doszło do wadliwego, bo z rażącym naruszeniem art. 75 § 4 k.k. i art. 85 k.k. połączenia kary 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej tym wyrokiem pomimo, iż upłynął termin umożliwiający jej wykonanie

b) na podstawie art. 427 § 1 k.p.k, w zw. z art. 438 pkt 4) k.p.k. rażąco niewspółmierność orzeczonej kary łącznej poprzez orzeczenie kary 10 lat pozbawienia wolności podczas gdy krótka rozpiętość czasowa, a także więź przedmiotowa przestępstwa, postawa skazanej i zasady prewencji indywidualnej oraz generalnej uzasadniają orzeczenie kary w granicach zbliżonych do zasady pełnej absorpcji orzeczonych jednostkowo kar pozbawienia wolności.

W konkluzji apelacji widnieje wniosek o zmianę zaskarżonego wyroku przez wymierzenie skazanej kary łącznej w łagodniejszym rozmiarze, przy zastosowaniu zasady absorpcji lub zbliżonej do niej ewentualnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Wniesienie apelacji okazało się konieczne z uwagi na naruszenie zasady wymierzenia kary łącznej w zaskarżonym wyroku łącznym określonej w art. 85 § 2 k.k. Wprawdzie w apelacji nie powołano wprost naruszenia wskazanego przepisu, ale zasadnie jej część wprost nawiązuje do tego.

Jest niesporne, że zaskarżony wyrok oparto na zasadach wymierzenia kary łącznej określonej w Rozdziale IX Kodeksu karnego, obowiązujących od 1 lipca 2015r.

Zgodnie z art. 85 § 2 k.k. podstawą orzeczenia kary łącznej są wymierzone i podlegające wykonaniu (pokreślenie Sądu Apelacyjnego), z zastrzeżeniem art. 89, w całości lub w części kary lub kary łączne, za przestępstwa, o których mowa w § 1.

Jest niesporne, że zaskarżona kara łączna obejmuje także karę łączną w wymiarze 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania na okres 5 lat, orzeczoną przez Sąd Rejonowy w Pile wyrokiem z dnia 19 stycznia 2011r. sygn. akt. II K 732/10, która została opisana w pkt. III części wstępnej zaskarżonego wyroku.

Tymczasem z ustaleń poczynionych przez Sąd Apelacyjny w oparciu o lekturę akt tej sprawy wynika, że wyrok Sądu Rejonowego w Pile z 19 stycznia 2011r. sygn. akt II K 732/10 uprawomocnił się z dniem 1 marca 2011r., zatem pięcioletni okres próby, na jaki zawieszono wykonanie kary łącznej pozbawienia wolności, zakończył się z dniem 1 marca 2016r. a 6 miesięczny termin określony w art. 76 §1 k.k., w ramach którego przy spełnianiu przesłanek wskazanych w ustawie można zarządzić wykonanie kary orzeczonej z warunkowym zawieszeniem, upłynął z dniem 1 września 2016r. Z akt sprawy oznaczonej sygn. jw. wynika, że do takiego zarządzenia wykonanie kary nie doszło. Wprawdzie późniejsze skazania I. R. (2) spowodowały, że nie nastąpiło zatarcie skazanie w tej sprawie z mocy prawa na podstawie art. 76 § 1 k.k., a to ze względu na treść art. 108 k.k., ale wyrazić należy pogląd, że chodzi tu o karę, która nie podlega wykonaniu w rozumieniu art. 85 § 2 k.k. Innymi słowy, z uwagi na upływ terminu określonego w art. 76 § 1 k.k. nie ma prawnej możliwości zarządzenia wykonania przedmiotowej kary, jest to więc kara niepodlegająca wykonaniu, w związku z czym unormowanie z art. 89 § 1 k.k. nie może być tu zastosowane.

Z uwagi na powyższe Sąd odwoławczy zobligowany był zmienić zaskarżony wyrok łączny przez wyeliminowanie z kar pozbawienia wolności podlegającą łączeniu karę orzeczoną przez Sąd Rejonowy w Pile w sprawie o sygnaturze II K 732/10, co z kolei wiązało się z koniecznością wymierzenia nowej kary łącznej.

Biorąc pod uwagę sylwetkę skazanej I. R. (2), osoby do tej pory wielokrotnie karanej za bardzo liczne przestępstwa umyślne, popełnione w okresie od stycznia 2005r. do stycznia 2010r. stwierdzić należy, że postulat autora omawianej apelacji, aby przy wymiarze kary łącznej pozbawienia wolności eksponować zasadę absorpcji, jest całkowicie niezasadny. Istota kary łącznej, także wymierzonej w wyrokach łącznym, nie sprowadza się do poprawy sytuacji skazanego, ale do racjonalizacji (uproszenia) postępowanie wykonawczego.

Wyrazić należy pogląd, że im więcej kar jednostkowych ma obejmować kara łączna, tym bardziej przy jej wymiarze należy oddalić się do absorpcji. Pomijając opisane wyżej uchybienie, Sąd Okręgowy kwestią tę należycie przedstawił w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku łącznego przekonująco wskazując, dlaczego nie można zastosować co do I. R. (2) pełnej absorpcji albo zasady asperacji bardziej zbliżonej do absorpcji.

W rezultacie Sąd Apelacyjny orzekł nową karę łączną w wymiarze 9 lat pozbawienia wolności wyrażając pogląd, że kara w takiej wysokości jest sprawiedliwa, uwzględnia te wszystkie okoliczności, które zasadnie zostały powołane w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, a nadto uwzględnia pozytywną opinię, jaką skazana posiada w Zakładzie Karnym w K..

Apelacja nie dotyczy kary łącznej grzywny a Sąd odwoławczy nie dostrzegł podstaw do ingerowania w nią z urzędu.

Z uwagi na sytuację materialną skazanej i wysokości wymierzonej jej kary Sąd Apelacyjny zwolnił ją na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 634 k.p.k. od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

Grzegorz Nowak Maciej Świergosz Marek Hibner